

dem, der søger udenfor deres hjemlige Kreds for at faa Arbejde, og være til Skade netop for dem, der har moralsk berettiget Krav paa Støtte af Hjælpekassens Midler.

Ærede Medlemmer har aabenbart lagt Mærke til — og rimeligvis ogsaa tænkt derover —, at det samme Beløb, 250,000 Kr., fremdeles staar opført som Statens Tilskud, og mange har maaske med mig spurgt, om der ikke var Grund til en Forhøjelse. Ved nøjere Eftertanke viser det sig imidlertid, at der indirekte er en Forhøjelse eller i hvert Fald en Mulighed for en saadan — en Mulighed, der efter min Mening næsten grænser til Vished. Hvis nemlig Lovforslaget om Understøttelser til Børn af Enker og af Enkemænd, der for Tiden beror i Landstinget, bliver til Lov — og det er der vel ingen, der tvivler om —, vil Antallet af Personer, der søger Hjælp af Hjælpekassernes Midler, blive betydelig formindsket. I det sidst forløbne Aar har 2,823 Enker med over 6,000 Børn og flere Hundrede Enkemænd med 700 Børn faaet en ikke ubetydelig Hjælp fra Hjælpekasserne. Hvis det nævnte Lovforslag bliver til Lov, vil den samme Sum være til Stede til Fordeling blandt et mindre Antal søgende.

Der er i den gældende Lov et Ord, der har været Genstand for ikke saa faa Angreb baade ude paa Møder og i Rigsdagens Forhandlinger. Det er Ordet: værdig. Det er et meget omstridt Ord. Fra en vis Side ønsker man det fjernet fra Loven. Det hedder i det foreliggende Lovforslags § 3: „Hjælpekassens Opgave er at støtte værdige trængende, som har fast Ophold indenfor vedkommende Kasses Omraade og ikke nyder Fattigunderstøttelse, i deres Bestræbelser for at ernære sig uden Hjælp af Fattigvæsenet“, og paa dette Sted er det, man ønsker dette Ord „værdige“ slettet. Jeg indrømmer, at det er vanskeligt at afgøre, om en, der ønsker Hjælp eller Støtte af en Hjælpekasse, er værdig trængende eller ikke. Enhver trængende skal have Hjælp, men det er ikke enhver trængende, der er værdig til at faa Hjælp af Hjælpekassen. Det er, som sagt, vanskeligt at afgøre dette Spørgsmaal, men der er dog Forhold, hvor Afgørelsen er let at træffe, og den værdige trængende er ikke tjent med at blive sat i Klasse med den uværdige trængende, for saa vil det ske, som man fra en vis Side paastaar alt er Tilfældet, at den Støtte, man faar fra Hjælpekasser, har Almissens Karakter. Det vilde vise sig paa en ret grel Maade, hvis det var saa-

dan, at Pengene blev givne ud — jeg vil ikke sige i Flæng, men saadan, at alle og enhver uden Hensyn til Trangens Aarsag skulde kunne faa Støtte. Efter mit Skøn virker Hjælpekassen ikke i Retning af at afstumpe eller afkøle den private Godgørenhed. Der er fremdeles en vid Mark for denne Godgørenhed, og navnlig for den, hvor Hjælpen er personlig og ikke udelukkende bestaar i Penge eller Penges Værdi. En Gave f. Eks. af en privat Mand kan ikke alene have, men faar ofte Karakteren af en Almisse. Det beror paa, med hvilket Sindelag eller lad mig hellere sige: med hvilken Forstaaelse Gaven gives. Støtten fra Hjælpekassen kan gives paa en saadan Maade, at enhver Karakter af Almisse er fjernet derfra. Men den kan ganske vist ogsaa gives saadan, at den faar Almissens Karakter. Deri ligger, at det er om at gøre, at der vælges forstaaende Bestyrelsesmedlemmer. Men da der, som bekendt, er lige og almindelig Valgret til disse Kassers Bestyrelser, maa man gaa ud fra, at Vælgerne vælger netop de Mennesker, der bedst forstaaer at forvalte Kasserens Midler. Talen om, at den private Godgørenhed bliver indskrænket derved, imponerer mig derfor ikke. Der er, som sagt, fremdeles stor Arbejdsplads for den. Lige saa lidt føler jeg mig overbevist om, at Hjælpen har et saadant Almissepræg. En god Bestyrelse for den kommunale Hjælpekasse bør altid have — og har det de allerfleste Steder — et vaagent Øje med Forhold, hvor der er Trang til Stede, og for saa vidt jeg kender Tilstanden paa Landet ret — og jeg kender den nogenlunde, jeg staar som Formand for en Sammenslutning af landkommunale Hjælpekasser i Aalborg Amt og har Lejlighed til at tale med deri interesserede Mennesker om, hvorledes deres Virksomhed udøves —, er det saaledes, at de vedkommende som Regel ikke behøver at komme og bede om Støtte af Hjælpekassens Midler, men Bestyrelserne har et vaagent Øje med Folk ude i Kommunen, saa at de i de fleste Tilfælde er klare over, hvor der er Trang paa Færde og Grund til at hjælpe.

Der er endvidere gjort Indvendinger mod Loven, fordi der ikke i den, siger man, kræves Selvhjælp til den Hjælp, der ydes. Jeg forstaaer ikke rigtig den Tale, og den hviler ikke paa noget solidt Grundlag. Tror man ikke, at der i alt Fald er indirekte Selvhjælp, naar en Familie eller et enkelt Menneske, som er i en øjeblikkelig Forlegenhed eller er inde under Nødsforhold, bliver ved at kæmpe og stride